

Murska Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravništvo v Gornji Radgoni,
Spodnji Griz št. 7, I. nadstr. I. Telefon št. 7.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštino
vred za celo leto 48 K, za pol leta 24 K, za
četrt leta 12 K. Posamezna številka stane 1 K.

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta (prostor
3 mm visok in 45 mm širok) K 2.—. Pri večkratni
objavi primeren popust.

P. Kovačič:

Pokrajinski katoliški shodi in vzgoja mladine.

Običajni slovenski katoliški shodi v Ljubljani so svoje dni dajali smernice vsemu našemu kulturnemu delu. Zadnji in najsijajnejši slovensko-hrvatski kat. shod l. 1913. bi moral biti s svojimi dalekosežnimi sklepi merodajen za celo desetletje, ako ne bi bilo kmalu potem vojne, ki nas je postavila pred novo fazo krščansko-socialnega dela na Slovenskem — v Jugoslaviji. Nekak katoliški shod je bil sicer tudi orlovski tabor v Mariboru, tabor tiste naše mladinske organizacije, ki se je po vojni najhitreje poživela in ki tvori dandanes jedro naših prosvet — izobraževalnih društev po vsej domovini, a kakih izčrpnih, času primernih programatičnih sklepov ni mogel podati, ker je bil le manifestacija katoliške misli po dobi boja in trpljenja in na začetku dobe, ki zahteva novo orijentacijo. Svobodna domovina, neodrešeni bratje, ujedinjenje, izobrazba ljudstva, deloma spremenjene gospodarske razmere, največ pa vprašanje razmerja cerkve do države z ozirom na vzgojo mladine in nova državna ustava — so činitelji, ki zahtevajo jasni in enotni program za ves naš pokret. V težkih prometnih razmerah je skoraj da nemogoče zopet sklicati kak večji kat. shod. Vršili se pa bodo tekom prihodnjih mescev pokrajinski kat. shodi, ki imajo namen, seznaniti ljudstvo vsaj z najnujnejšimi sklepi naših voditeljev. V kratkem se bo bral o vseh cerkvah skupen pastirski list jugoslovanskih škofov. Ta skupen pastirski list, ki v njem škofje zavzemajo svoje stališče napram raznim zablodam časa, in pa pokrajinski kat. shodi naj bodo šola za

prenovljenje verskega in krščansko-presvetnega življenja v našem narodu.

Stari rod gine, nov stopa na plan. Zato se ne smemo čuditi, če se suče v zadnjem času koncem koncev vse zanimanje, vso stremljenje verskih, socialnih in političnih organizacij okoli vprašanja vzgoje mladine. Kdor vzgaja mladino, dela za bodočnost. To je stara resnica, ki se je po njej najvestneje ravnala cerkev. Tudi na naših kat. shodih je bila in bo največja skrb posvečena mladini, šolskemu pouku in mladinskim društvom. In o šolski vzgoji ter o mladinskih društvih hočem govoriti.

Kake šole razločujemo? Predvsem tri velike skupine: ljudske šole, ki bi naj vzgajale in podajale temeljno izobrazbo; srednje šole, ki so ali nekaka pot do visoke šole (na pr. gimnazija) ali pa nudijo strokovno izobrazbo (na pr. učiteljske) in slednjič visoke šole, ki nudijo višjo strokovno izobrazbo. Kdo vzdržuje te šole? Država, družba — največkrat cerkev — ali pa tudi zasebnik. Omejim se na ljudsko šolo. Pokazati hočem, kdo naj je v današnjem času vodi in vzdržuje, da bo čista vzgojena pošteno in temeljito izobrazena. Že v naprej povdarjam naravno pravico staršev, da dajo svojo deco v šolo, ki jo sami smatrajo za najboljšo, da si vzgojitelje zberejo po prosti, svobodni volji. Država ima le pravico zahtevati, da se otrok toliko, kolikor more to izvršiti državna ljudska šola v postavno določeni šolo-obvezni dobi.

V pokojni Avstriji smo imeli državne ljudske šole. Zasebnih ljudskih žol, posebno še takih, ki bi v nobenem oziru ne bile odvisne od države, je bilo tako malo, da sploh v poštev niso prišle. Ker sta država in cerkev postopale v vzgoji vzajemno in skupno, je dajala — vsaj na zunaj ali formalno — krščanska morala pravice za vzgojo dece. V Jugoslaviji imamo tudi — vsaj v Sloveniji — skoraj izključno

državne ljudske šole, istotako je temeljila doslej vzgoja na krščanskih нравnih načelih. In kako bo odslej? Še ne vemo. Nova ustava daje možnost za vsakojake spremembe, posebno za take, ki bi iz šole izključili vpliv cerkve. In to nam v resnici tudi obetajo osnutki novih šolskih zakonov. Po novem zakonu je vodilno načelo ljudskošolske vzgoje, da je treba že nežni deci vcepiti duha narodnega edinstva, svobodoljuba, skratka državno idejo. Cerkev pa vzgaja v deci bogaboječnost in poštenost, krščansko pravičnost in pravno čistost ter pravi, da s tem daje državi najboljše državljane. Vsaka vzgoja mora vcepjati v mlada srca dolžnost, da izvršujejo dobro in se varujejo zla, mora pa tudi radi človeške slabosti pokazati nagibe, zakaj naj delajo tako in ne drugače, pretiti mora s kaznimi za prestopke družabnega reda. In katero načelo je bolj učinkovito, državno ali cerkveno? Gotovo krščansko načelo, ki vzgaja pravičnost z božjo sankcijo in ker je iustitia fundamentum regnorum (pravičnost temelj kraljestev), je tudi najlepša čednost državljanov. Cerkev torej vzgaja najboljše državljane, ker vzgaja v njih pravičnost. Kdor to dejstvo prezira, je sovražnik Cerkve a tudi sovražnik prave državljske vzgoje. Povedal sem resnico. Kdor hoče dokazati, da temu ni tako, naj poskuša primerjati s krščanskim vzgojnim načelom mesto državne, kako novo vzgojno metodo če se mu bo posrečilo. Do tega zaključka pridemo, če primerjamo načelo Cerkev z načelom državne vzgoje. Dejansko ste bili v dobi od narodnega ujedinjenja v veljavi obe načeli, a novi šolski zakon hoče krščansko načelo zavreči. Na to delajo očitno sovražniki cerkve, ki hočejo svobodo vesti raztegniti tudi čez mlad, nedolžen, nepokvarjen rod. Ker svoboda vesti ne pomeni ničesar družega, nego živeti brez jarma božjih, celo v človekovo srce zapisanih zakonov, strahu pred

Dr. Fran Mohorič.

Prekmurje in Medjimurje.

(Iz časopisa za zgodovino narodopisje XVI/1.)

(Dalje.)

4. Ob državnem prevratu so se pred vsem štajerski obmejni Slovenci pobrigali za usodo prekmurskih Slovencev. Središče te akcije je bilo Maribor, kjer je „Zgodovinsko društvo“ že od svojega početka obrabalo pozornost na zgodovino in narodopis Prekmurja. V Mariboru so se sestavili in tiskali proglasi in letaki za Prekmurce in mariborski Narodni svet je poveril referat o Prekmurju dr. M. Slaviču, ki je bil meseca januarja kot izvedenec za Prekmurje poklican tudi k mirovni delegaciji v Pariz. Ondi so končno dolgo pozabljeni, malo poznani in zaničevani Prekmurci stopili pred forum celega sveta. Poleg službenih memorij, ki jih je naša delegacija izročila vrhovnemu mirovnemu svetu o Prekmurju, je dr. Slavič sestavil dva spisa, ki jih je „etnografska sekcija“ izdala kot poluslužbeni publikaciji v francoskem jeziku. Prva, „Le Prekmurje“ (40, str. 19 in „Supplément“ str. 4), opisuje v kratkih potezih zemljepisni in ekonomski značaj Prekmurja, njega politično in cerkveno organizacijo, zgodovino, duševno življenje, narodopisno-statistične razmere ter ji je priložena etnografska karta.

Ker se je vrhovni svet dolgo pomišljal, prisoditi Prekmurje naši državi, je po naročilu delegacije dr. Slavič sestavil natančno narodnostno statistiko Prekmurja na podlagi ogrskega uradnega ljudskega štetja l. 1890 in 1910, ki je izšla v Parizu pod naslovom „De la Statistique de Prekmurje“ (40, str. 23). L. 1890 je imelo Prekmurje 105.343 prebivalcev, od teh je

odpadlo na Slovence (in Hrvate 789) 68.671 duš, na Madžare 24.520. L. 1910 so našli v Prekmurju 115.916 prebivalcev, med njimi 33.163 Madžarov, 72.287 pa „drugih“, pod to nedoločeno pokrivalo je skrila madžarska statistika Slovence, pač pa je znamenovala 165 Hrvatov in 7 Srbov, torej skupno 72.495 jugoslovancev.

Na podlagi te statistike se je končno vrhovni svet prepričal o slovenskem značaju Prekmurja po nečednih mahinacijah ogrskega statističnega urada.

5. Matija Čop, velikan učenosti, je že leta 1831 poslal svoj 100 pol obsegajoči rokopis o slovenski književnosti, najboljše in mojstrsko delo svojega časa, v Šafarikov zbornik: Geschichte der südslavischen Literatur, katero delo pa je začel izdajati šele po Šafarikovi smrti Josip Jeriček in sicer v prvi knjigi: slovensko in glagolsko pisemstvo (slovenisches und glagolitisches Schriftthum. V Pragi 1864. — Tempsky.)

Čop so oziroma tudi na književnost ogrskih Slovencev, opirajoč se večinoma na Čaploviča: Joh. von Czaplovicz, Kroaten und Wenden in Ungarn (Hrvati in Slovenci na Ogrskem, — Požun 1829 nemško), o katerem delu — zlasti oddelku o jeziku in književnosti str. 80—84 (Sprache und Literatur) izvešča, da je jako nedostavno in nezadovoljivo. Navajajo se književniki ogrskih Slovencev in njih spisi in tiskane knjige in sicer: Ferenc Temlin (1717), Mihal Sever (1747), Števan Küzmič (1771), Niklav Küzmič (1780), Mihal Barla (1825).

Po Čopu je posnel podatke o Ogrskih Slovencih Fr. Marn v Ježičniku XXII. 1884.

V letniku Dom in Sveta 1892 (stran 172—176) je objavil Andrej Fekonja razpravo, naslovljeno: Književnost ogrskih Slovencev, navajajoč prekmurske

književnike: Ferenc Temlina, Štefana Küzmiča, M. Jožefa Torkoša, Mikloša Küzmiča, Štefana Šijarta (Mrtvečne pesmi 1796); Bakoša Mihala (slovenski abecedar za deczo 1794); potem iz 19. stoletja: Pesmene knjige ali gradual (1816—1820) in čitanke — neznanih piscev; nadalje še navaja: Mihala Barla, Jožefa Kosiča, Jurija Cipota (Duhovni aldovi ali molitvene knjige, 1829); Šandora Terplana, Janoša Kardoša, Jožefa Borovnjaka, Jakoba Sabara, Franja Zbüllla, Jožefa Zemljiča, Jožefa Smodiša, — pozivajoč se pri tem večinoma na Božidara Raiča (Letopis Matice Sl. 1868, 1869). Fekonja poroča tudi o čašniškem pojavu pri Ogrskih Slovencih, o dvojnih novinah:

a) Prijatelj: znanost razserjajajoče mesecne novine. Buda-Pest 1875—1879. Pododgovoren urednik Augustich Jmre.

b) V madžarskem duhu pisani: Murszombat es videke — Murska Sobota in okolica od l. 1885 dalje v madžarskem izvirniku in slovenski prevstavi. Urednik: Takacs R. Istvan; izdajatelj Grünbaum.

O Medjimurju so prinesla izvestja muzejskega društva za Kranjsko v VIII letniku, sešitku 3— 1893 stran 145—152 članek o Medjimurju iz peresa Antona plem. Globočnika (Sorodolskega) pod naslovom: Zgodovinski spominek iz Medjimurja. Pisec je bil predstojnik v Čakovcu in popisuje, kako so Madžari na podlagi oktoberskega diploma prispletkarili odtrganje Medjimurja od Hrvaške; kako so proti obstoječemu uradništvu vrinili in postavili madžarsko uradništvo; kako so nazadnje sklicali županijski zbor v Čakovec, katerega bi naj pisec kot okrajni predstojnik na vsak način zabranil s pomočjo poslanih dveh stotnih vojaštva; kako je nastala velika nevarnost prelivanja krvi in se je naposled po odredbi

zapovedni, ki jih je Bog dal v pravo svobodo božjih otrok, pomeni svoboda vesti v otroški vzgoji smrt doslej npravo dobrega in poštenega našega naroda. Četudi verskega pouka novi šolski zakon ne bi izločil iz učnega reda, bi inu vendar že s tem izpodkopal vsak uspeh, če pripušča v imenu državne ideje učiteljstvu vcepljati v mlada srca svobodno misel. Utegne kdo reči, da je marsikje že dandanes tako. Priznam; a to doslej še po zakonu ni načeloma pripuščeno, dovoljeno. Tudi strinjam z mnenjem, da, če je vzgojitelj merodajno le načelo državne vzgoje in če ne propagirajo svobodne misli med najnežnejšo mladino, lahko verski učitelj, katoliški katehet, žanje uspehe.

Slednje mnenje je narekovalo dosedanje stališče cerkve do države vzgoji otrok. Če pa bo z novim zakonom učiteljstvu dana možnost, da neovirano vodi boj proti cerkvi celo v šoli, moramo državi odreči pravico, da bi sama imela v rokah vzgojo naše dece. Ker se bo prvo gotovo izvršilo — tudi novo ustavo so nam vsilili — moramo deco odtegniti vplivu svobodomiselne šole in zahtevati, da nam dovoli država lastne šole, ki jih bo vodila cerkev, Tega se bojijo sedanji framasonski državniki. Že vnaprej hočejo onemogočiti, da bi prišla v tem kočljivem vprašanju ljudska volja do veljave. Odpraviti namreč hočejo vse zasebne šole, ki jih imamo že sedaj in šolstvo proglasiti za državni monopol, kakor so uvedli monopol na tovarne, najpotrebnejše življenske predmete. Avstrija je s svojim šolstvom germanizirala, Ogrska madžarizirala, Jugoslavija pa hoče v šoli boriti kulturni boj.

Proti temu kulturnemu boju hočemo na naših pokrajinskih katoliških shodih protestirati s tem, da zahtevamo versko šolo. Deco hočemo zaupati le poštemu, krščanskemu učiteljstvu. Če nam država tega ne dovoli, ga naj v novem šolskem zakonu da prvenstvo katoliški etiki, naj onemogoči, da bi svobodomiselci rušili v duši otrokovi to, kar s trdom pozida katehet. In ako država niti tega ne stori, smo prisiljeni slediti vzgledu katoliških Slovkov, ki iz protesta do češke svobodomiselne otroške vzgoje po državnih šolah otrok sploh niso pustili v šolo. Isto so storili zavedni katoliki v osrčju Češke same. Ako ima Nizozemska vzorne verske šole, ki jih vzdržuje država, ako podpirata take šole celo Belgija in svobodomiselna Francija, ali tega ne bi mogla naša država? Krščanski stariši, na katoliških shodih povzdignite glas za vzgojo svojih otrok! V Nemški Avstriji so nedavno izdali škofje skupen pastirski list v vzgoji mladine. Tudi v pastirskem listu naših škofov je govor v tem važnem poglavju verske prenositve oziroma boja proti sovražnikom cerkve. Katoliški vzgojitelji, krščanski stariši, poslušajte kot dobri sinovi matere cerkve glas naših vodnikov, naših škofov!

bana — madžarsko zborovanje dovolilo, ker so Madžari znali ljudstvo večinoma preslepiti; in kako je bil pisec s pohvalnim odpustnim dekretom 6./3. 1861 — rešen svoje službe v Čakovcu in Medjimurje zgubljen Ogrski in priklopljen Madžarski: — svarilen vzgled in opomin za vso našo bodočnost.

6. Književnost ogrskih Slovkov so kajpada upoštevali tudi Slovenci-slavisti — učenci Miklošičevi — vseučilišni profesorji dr. Murko, dr. Oblak, dr. Štrekelj v knjigopisnih in jezikoslovnih razpravah — in tudi Peteršnikov slovar je črpal iz jezikovnega zaklada ogrskih Slovkov.

7. Osebnosti s ogrskimi Slovenci (predvsem z ogrsko-slovenskim gornje-siniškim župnikom Jožefom Košičem, ki mu je pojasnjeval nekatere besede ogrsko-slovenske in ki je spisal v prekmurskem narečju v madžarskem pravopisu: Kratki navuk vogrskega jezika ... na vandalski (!) jezik preneseni ... v Gradci 1833), je imel Oroslov Caf in pozneje zlasti Božidar Raič in Anton Trstenjak. Zadnja dva sta imela osebnosti s vsemi ogrsko-slovenskimi župniki, zlasti z cankovskim župnikom Jožefom Borovnjakom in z belotinskimi župniki Markom Žižkom in ne v najmanjši meri s črenšovskimi župniki, ki so bili v zvezi zlasti z ljutomerskimi duhovskimi rodoljubi in takorekoč središči med slovenstvom tomurkim in prekmurskim. S Cankovo in bližnjo in daljno okolico so imeli stike in posejanja tudi Anton Janežič, dr. Simonič, ne mara tudi dr. Karol Glaser in bližnji sosed — Muropolčan (Kralovčan) Davorin Trstenjak, Vatroslav Holz (Slovan: Slovenske slike) in še kateri drugi, o čemur je na tem mestu pridržati preizkovanja drugemu spisu.

(Dalje prihodnjič.)

Jo že imamo!

Koga vendar? No, prvo ustavo naše mlade jugoslovanske države ali po službenih (zvaničnih) predpisih: Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovkov. Imamo jo, ker je sprejeta z voljo 223 poslancev od 419 izvoljenih. Velik del poslancev opozicije je zapustil konstituanto še pred glasovanjem; tako je do glasovanja ostalo še 35 poslancev od opozicije. — O ustavi, ki bi naj bila pravična podlaga za našo zgodovinsko bodočnost smo do njenega sprejetja mnogo govorili in g cenzor nam je v svoji ljubeznivosti šel pri tem delu z reklamno metodo na roko. No sedaj, ko vemo vsi, da je sprejeta ustava strogo centralistična in da so nanjo prisegli vladar in poslanci, bi bili norci, ko bi se njenim določbam nasilno opirali.

Na zgodovinski dan, ko je Nj. kr. Vis. Kraljevič Aleksander, naš regent prisegel na ustavo, je padla bomba, namenjena našemu mlademu vladarju. Trezna javnost je ta, kakor vse atentate na vladarja obsodila zelo ostro in odkrito. Tak način uveljavljanja načel rodi samo ostrejšo policijske odredbe

Zaplenjeno!

V imenu slovenskega ljudstva so razven liberalcev (ne — demokratov) glasovali za ustavo zastopniki nemškutarije in bivših Štajerčevih pristašev — samostojni. Pravijo, da plačilo za to naklonjenost ne izostane.

Načrt železniške zveze Prekmurja s Ptujem.

Deputacija interesentov, ki se ogrevajo za zvezo Prekmurja in Murskega polja s Ptujem poljem čez Grabšinski vrh in Sv. Lovrenca Sl. g. v Ptuj se je oglašila pretekli teden pri mero-dajnih činiteljih v Beogradu, da jim predloži načrt omenjene proge. Proga bi tekla od Križevca po dolini potoka Turje pod Malo Nedeljo, tako da bi prišla brez predora pred Grabšinski vrh, kjer bi kratek predor premostil razvodje med ščavniško in pesniško dolino. Potem bi tekla proga približno vedno ob okrajni cesti, ki veže Št. Lovrenc Sl. g. s Ptujem, brez kakih posebnih prometnih težkoč. Zanimiva zveza, ki bi pridobila posebno na vrednosti, če se kdaj uresniči zveza: Aspang—Murska Sobota—Ptuj—Rogatec itd., je našla odmeva in razumevanja pri beograjskih krogih. Ljudstvo ne vpraša veliko, kje ravno naj teče železnica, pač pa želi, da se začne tam, kjer je najprimerneje in najceneje, čimprej graditi, ker načrti nič ne koristijo.

Tedenske novice

Tranzitni promet na naši progi bo baje zopet ustavljen, dasi se očitno in od nobene strani ni nikomur storila kaka krivica, ampak le udobnost, katere sta bila udeležena oba na prometu zaintresirana dela. Kot vzrok ustavitve prometa se navaja, češ, da se poslužuje tega prometa „jugoslovanska vojska“, kar bi bilo po medsebojnih določbah in dogovorih zabranjeno. Če si pa to „jugoslovansko vojsko“ od bližje pogledamo, vidimo, da so to zgolj vojaki, ki gredo na dopust, ali se pa iz dopusta vračajo. Le ti vendar ne morejo frčati po zraku do bližnje žel. postaje. Kratkovidnost je to ali šovinistična hudobija, če najde plemenski nasprotnik tako „tehtne“ razloge za ustavitev tako važnega prometa.

Pesem o belih lisah. Vroči čas sprejetja ustave je našemu listu zapel staroavstrijsko vižo o belih lisah in zadnja številka je temu razpoloženju primerno precej marogasta in to -- na sedmih mestih! Od konfisciranih odstavkov so bili vsi že v javnosti in sicer deloma v „Slovcu“.

Opazke k članku o redu in radu je pustil na pr. cenzor ljubljanskih opozicijskih listov v miru, dasi so ubrali par oktav višji ton ... K taki konfiskaciji bi se dal napisati zanimiv komentar, vendar, da nam kdo ne bo predbacival „protidržavnosti“, molčimo. Pika. —

Naša notica o meroizkusnem uradu, objavljena v zadnji številki, je tako razburila neke očance, da so se lepega dne izvolili prav temeljito jeziti. Seveda čisto po svoje, kar se tiče „pametnih“ proti-

Peter Zgaga:

Nekaj o starih devicah.

Oglejmo si petnajstleino dekletce, kako plaho stopa v življenje. Sempatam pogleda skrivaj moškega, kar je znamenje, da se že bliža šestnajstemu letu. Ko je stara osemnajset let, misli, da se ji vsi moški na svetu klanjajo. In v vsaki pesmi, ki jo čita, misli, da je zložena njej na čast. Z devetnajstim letom, pride v družbo z dvajsetim pa že začne misliti na možitev.

Tekom naslednjih let se ji več moških ponudi, ona pa vse odkloni, misleč, da bo dobila najmanj milijonarja. S petindvajsetim letom začne premišljevat, da ima za seboj že četrto stoletja.

Bolj zamišljena postane ter začne obiskovati gledališče in koncerte, da bi jo videlo več ljudi.

Ko je stara šest in sedemindvajset let, išče družbe pri bolj zrelih moških ter večkrat namigne, da bi se s tem ali onim poročila, seveda imeti bi moral toliko denarja, da bi udobno živela.

Toda ta španska muha ne deluje več. S strahom pomišlja, da bo že stara trideset let. Večkrat se zmisli na samostan in prebira knjige nabožne vsebine. Vedno se trese, ko pomisli na svojo starost.

V tem času se začne lepiti ter nadomestaviti pomanjkanje naravne lepote z umetno.

Ko je stara petintrideset let, postane zavistna in ljubosumna, če kdo hvali kako drugo žensko. Rada se prepira in je užaljena, če jo v družbi ne vpoštevajo tako kot bi sama hotela.

Tolaži se, da se je marsikatera njena prijateljica nesrečno poročila ter se skuša tolažiti z dejstvom, da je sama svoja gospodinja.

Ko je stara štirideset let, se začne vmešavati v vsako stvar. Ko gre po ulici, poželjivo ogleduje vsakega mladega moškega, v zadnjem obupo razpenja mreže, da bi koga vjela, pa zastonj.

Iz besednjaka njene duše je enkrat za vselaj izbrisan beseda „ljubezen“.

Ko je stara 43 let, rada daje nasvete ter obsoja vse moške. Najbolj jo pa potre novica, ko izve, da se je poročila njena prijateljica v starosti šestintrideset let.

V svojem obupu se loti šnoftobaka. Njen nasek, ki je bil prej tako lep in bel, postane črn kot dimnik. S 47. letom si nabavi mačko ter ji posveti vso človeško ljubezen.

Ko je stara devetintrideset let, vzame k sebi ubogo mlado deklico, da bi jo vzgajala ter vzgojila sebi v postrežbo.

In ko je stara petdeset let, jo začne trgati po udih, sovraži svet in živi z vsemi v prepiru. Z eno besedo rečeno, ona je mrtva za človeško družbo in čimprej zapusti ta svet, temboljše je zanjo.

To so toraj sadovi petintridesetletnega boja in hrepenenja.

To je nadomestitev za deviško preživel mladostni čas.

Dekleta, ki ste zamutile letošnji predpust, zamislite se v to žalostno zgodbo in bodite bolj previdne v prihodnjem predpustu.

Pristopajte k „Jugoslovanski Matici“!

razlogov. V svoji navdušenosti so baje „pozabili“ plačati gostilničarju celo dva litra vina. Za take ljudi bi bilo treba napraviti poseben meroizkusni urad s prav posebno metodo preskuševanja alkoholne mere, cene in — dostojnosti. Za danes pa Bogu zahvalite, da niste videli vsak svojo fotografijo. — Eden, ki vas je videl in slišal in — občudoval.

Zahvala. Ob priliki objave članka (na uvodnem mestu „Murske Straže“ od dne 24. junija t. l.) pod naslovom „Kultura srca“ sem dobil mnogo pismenih čestitk; ker mi je radi obilice dela, nemogoče, se vsem zahvaliti, se tem potom zahvaljujem vsem z enakimi čustvi in veseljem, da sem našel toliko res nepričakovanega razumevanja za ideje, katerih sedanjí čas ne pozna, pa sa bo vendar le svet moral prejkoslej povrniti k njim nazaj. — Roman Bendé.

Podraženje tobaka. Uprava državnih monopolov v Beogradu je z naredbo z dne 13. junija 1921 št. 2976 določila nove cene za tobačne izdelke, ki stopijo v veljavo z dnem 1. julija 1921. Nove cene so razvidne iz čenikov v tobačnih zalozah in trafikah.

Naročnikom! Z današnjo številko smo poslali položnice, kdor naročnine še ni poravnal, naj stori to takoj!

••• D o p i s i •••

Gornja Radgona. Ljubljanski učiteljski pevski zbor priredi štiri koncerte in sicer: v soboto, 9. julija v Gornji Radgoni, v nedeljo 10. julija v Murski Soboti, v torek 12. julija v Ljutomeru in v sredo 13. julija v Ptuj. Sodelujejo: učitelj. Jelica Vuk-Sadarjeva, (solistinja), učiteljica Irma Cepudrova (klavir) in učiteljski pevski zbor. Pevovodja Ferdinand Juvanc. Spored: 1. a) E. Adamič: V snegu. b) E. Adamič: Da sem jaz ptičica. c) J. Pavčič: Kaj, ve misli? 2. a) E. Adamič: V sánéh. b) E. Adamič: Ljubljansko polje. Mešani zbori. 3. Ferdo Juvanc: Slovenska zemlja. Moški zbor. 4. a) Risto Savin: Svetla nost. b) Risto Savin: Belokranjska. c) Risto Savin: Serenada. d) Risto Savin: Ljubica, zdaj je dan. Samospevi s spremljevanjem klavirja. 5. E. Adamič: Tožba. Četverglasni ženski zbor. 6. F. Juvanc: Izgubljeni cvet. 7. a) E. Adamič: Če ti ne boš moj. b) E. Adamič: Ne maram tebe. c) E. Adamič: Kdor je truden... 8. E. Adamič: Zbiraj se, zbiraj, lepi zbor. 9. A. Nedved: Nazaj v planinski raj! Mešani zbori. Cene prostorov: Sedeži: I. 5 din., II. 4 din., III. 3 din., Sojščica: 2 din. Bese-dilo 1 din. Vstopnice in besedila so v predprodaji v glavni trafiki (gospa Kosi) na večer koncerta pri blagajni ob vhodu v koncertno dvorano. Koncert se vrši v verandi g. Vaupotič-a. Pričetek koncerta točno ob 8. uri zvečer.

Gornja Radgona. Učenka 5. razreda Irma Potočnik je rečila dne 5. t. m. popoldne 8 otroke, ki so po neprevidnosti padli v Muro, gotove smrti. Stariši, pazite na svoje otroke!

Gornja Radgona. Zdaj, ko so prisegli župan in njegovi svetovalci bi bilo pač umestno, da tisto nesrečno jama na Spodnjem grizu zadelajo. Ko bi pasanti vedeli, kam se naj obrnejo in kdo je kompetenten za popravljanje takih lukenj sredi trga, bi se nanj obrnili. Morda se potem razpisu najde kdo, ki to gornjeradgonsko cestno posebnost vendarle odstrani.

Gornja Radgona. Orlovski odsek gornjerad-gonski je priredil v nedeljo dne 3. julija v dvorani Posojilnice dobrospele ponovitve ljudske igre „Na dan sodbe“. Obisk je bil radi neprimernege vremena in radi nezadostne agitacije manj poveljen. Med od-mori so igrali tamburaši nekaj komadov; tudi pevci so dobro odrezali. Posamezni igralci so pokazali močno voljo, igrati najboljšje. Najbolj je ugajala Cest-nikova žena Jerica, gozdarjeva žena Marta, ogljar Černé, Cestnik in drugi. Igra bi bolje izpadla, ko bi prišla v društvo do veljave popolna disciplina; kljub-temu pa vzbujala mladi odsek s svojimi močmi naj-boljšje in najlepše nade. Podrobno kritiko o posamez-nih igralcih smo odložili in ne bomo istih več pri-občevali, ker občinstvo nima za to potrebnega razu-mevanja. Treba bo poglobiti notranje delo v odseku in v okviru istega skušati odpraviti nedostatke, katere najde stroga in stvarna kritika. Jasno je, da vsi ljudje niso rojeni igralci; če so pa združeni v kakem dramatičnem društvu ali odseku, se morajo brezpo-gojno podvreči stvarni kritiki. — V kratkem priredi tuk. orlovski odsek s sodelovanjem nekaterih članov bralnega društva izvirno burko — trodejanko „Ubogi samci“ na kar že danes našo javnost opozarjamo.

Radgona. Na našo notico v številki 25 „Murske Straže“, da je nekdo ustrelil v šipo trgovca g. Kovačiča ugotavljamo sledeče: Posebna komisija je dognala, da to nikakor ni bil strel, ker je luknja premajhna, pač pa se je čipa preluknala z nečim drugim.

Sv. Jurij ob Šč. Cerkvena slovesnost na Aloj-zijevo nedeljo in tabor pri Sv. Križu so ogreli mlada srca za orlovsko in orliško misel. To čutita tudi od-seka, ki naraščata, se krepita. Na fantovskem sestanku je 3. julija g. bogoslovec Peter Kovačič pokazal, kakšno naj bo življenje in debatiranje na takem se-stanku, da bo rodilo sad. Smo mu hvaležni za to. 10. t. m. se vrši občni zbor bralnega društva, na kar se opozarjajo ljubitelji društvenega delovanja.

Ljutomer. Tukaj je umrla 5. t. m. nagloma — na kapi gospa Terezija Vršič, trgovka. Zaostalim naše sožalje, rajnici pa večni mir!

V Ljutomeru se vrši v proslavo rojstnega dneva Nj. Velečanstva in v proslavo sprejete ustave dne 11. julija zvečer bakljada. Dne 12. julija ob 9. uri je na glavnem trgu sv. maša. Po maši nastopajo slav-nostni govorniki, ki bodo opisali pomen tega dne. Zvečer priredi učiteljsko društvo koncert. Vabijo vse vsa društva okolice, da se v polnem številu te slav-nosti udeleži.

Ljutomer. Ljubljanski učiteljski pevski zbor pri-redi na svoji turneji (60 članov) v Ljutomer zanimiv, umetniški koncert z mnogobrojnimi sporedom in sicer v torek 12. t. m. v dvorani g. Stermana. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Pridite v velikem številu in žal Vam ne bo!

Orlovski tabor v Križevcih. Zadnjič smo po želji prirediteljev samih napisali objektivno (stvarno) kritiko o lepi in dobrospele prireditvi. V poročilo se je grajalo neprimerno kritje in mučno lomljenje vrst, ki je kvarilo celoten vtis. Kakor se nam poroča, nosijo krivdo na tem nedostatku oni, katerim je bilo poverjeno, skrbeti za izravnavo terena, ki je imel mestoma precejšnje luknje, vsledčesar je naravno, da se na takih tleh ne da napraviti lepa črta in pro-izvajati vaje v redu in brezhibno. Toliko v pojasnilo. Vsekakor pa je bil tabor lepa manifestacija naše orlov-ske mladine, ki se kljub zmerjanju sovražnikov krščanskih idej zaveda svojega idealnega poslanstva: Biti med ljudstvom sejalca telesne in duševne kulture.

Apače. Poroča se nam, da se otroci in učitelj-stvo Mietsdorfske šole zato niso udeležili Vidovdanske maše v Apačah, „ker niso dobili pravočasno uradnega obvestila“... Torej Birokracij je meročajnejši, kakor pa narodna zavest posameznika. Vsak otrok ve, kdaj je Vidov dan in da je vsako leta na dan 28. junija. Izgovor je vsak dober, ta pa pri najboljši volji ne drži.

Chicago v Ameriki. Prejeli smo iz domovine šele po treh tednih prežalostno vest, da se je preselil v boljše večnost naš dragi oče, oz. tast in stari oče g. Iv. Slavič, gostilničar in posestnik na Kamenščaku pri Ljutomeru. Ta žalostna vest nas je našla v tujini popolnoma nepripravljeni; žalost je tem večja za nas, ker smo tako oddaljeni od doma in se nismo mogli posloviti od njih ob njihovi smrtni postelji. Kakor se nam je naznanilo, je imel pokojnik veličasten po-greb. Naša dolžnost je zato, da se tudi mi dostojno zahvaljujemo vsem tistim, ki so se udeležili pogreba kakor veleč. duhovčini, učiteljstvu, domačemu kakor Ljutomerskemu Slov. pevskemu društvu v Ljutomeru za v srca segajoče žalostne pri domu in ob odprtem grobu, cezanjevskemu gasilnemu društvu ki se je udeležilo spreveda polnoštevilo in še za njihov naklonjeni dar ubožni šolski mladini cezanjevski mesto venca, ter za častno stražo, nadalje izrekamo srčno zahvalo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom ki so spremili to zlato bitje do tihe jame. Iskrena hvala tudi vsem onim, ki so bili v pomoč ob boleznih pokojniku in domačim in ki so jih tolažili ob najhujši dobi, nadalje vsem darovalcem obilnih ven-cev in šopkov. Bog plačaj! Želimo predobremu očetu, da njim bodi domača zemlja lahka! Na svidenje nad zvezdami! — Žaluoja Marija Vunderl roj. Slavič, hči, Mat. Vunderl, zet, Marta in Ida, vnuka.

Gornjeradgonski župan.

„Murska Straža“ z dne 24./6 1921 št. 25 je pod gornjim naslovom prinesla članek, ki je razžalil samo z eno besedo („štikelci“) g. župana gornje-radgonskega. Isti je čutil potrebo, poslati listu nekaj popravek in izjavo s sledečim besedilom:

Izjava:

„Z ozirom na članek „Gornjeradgonski župan“, priobčen v našem časopisu z dne 24./6. 1921 št. 25 izjavlja uredništvo, da se z vsebino istega, v kolikor se ta tiče osebnih napadov glede g. dr. Lenarta Boezio, odvetnika in župana v Gornji Radgoni nikakor ne strinja, konstatira popolno neopravičenost teh osebnih napadov in obžaluje priobčitev. „Uredništvo.“

Mi se v resnici ne strinjamo z metodo osebnih napadov in smo se tega tudi v principu vselej izogi-bali. SLS je tudi dala gospodu doktorju potrebno število glasov in trdem prepričanju, da izvoli z njegovo osebo pač manjše zlo, kakor če bi glasovala drugače. — Smešno pa je, če g. župan zahteva objavo gornje izjave in s posebnim dopisom preti z objavo „štikelcev“ raznih oseb od SLS; ti „štikelci“ bojda daleko prekašajo in nadkriljujejo njegove občeznane. (Dobesedno!) Če primerjamo temgrožnjam svoječasno pisavo „Kmet. Lista“ in „Slov. Naroda“ — smo si radi „štikelcev“ precej na jasnem. Da, da, osebni boj in gonjo treba ločiti od načelno političnega nasprotstva, to je tudi naš princip. Upamo, da smo si na jasnem in končujemo s krilatico g. župana: „Kdor pa razliva gnojnico(!), naj ne pričakuje nazaj parfuma!“

Bodite uverjeni, da nočemo delati nikomur krivice in tudi nikogar žaliti; nadalje bodite uverjeni, da je uredništvo odložilo precejšnje število dopisov o Vas samo z ozirom na to, ker smo si postavili smernico, izogibati se po možnosti osebnih napadov. Če pa kdo s svojim delovanjem ali nastopom izziva političnega nasprotnika in javno vpraša, če se kak somišljenik

JDS nahaja v družbi SLS: „V kaki družbi se pa nahajaš?“ — To in pa neprimerno nastopanje v odboru „Jugoslovanske Matice“ neti sovraštvo med obmejnimi Slovenci in nikakor ni na mestu. Strankarsko strast je tudi treba brzdati. — Obenem, naprošeni, izjavljamo, da g. Franc Korošec ni identičen z „F. K.“ antorjem inkrimiranega članka.

Županom in občinskim odbor-nikom SLS.

Deželna vlada za Slovenijo poziva župane slo-venskih občin, naj skličejo ob priliki sprejetja ustave slovesne seje, priredi slavnosti in zahvale ter zahteva v osmih dneh poročila o tem. Z ozirom na to sporo-čamo županom in občinskim odbornikom Slovenske ljudske stranke:

Ustavi priznavamo zakonitost. Vendar pa je ta ustava sprejeta z glasovi dveh neznatih slovenskih strank proti volji velike večine slovenskega ljudstva in ima v sebi člene, ki so naperjeni proti našim de-mokracičnim, gospodarskim, narodnim in versko-nravnim načelom. Zoper te člene se bomo toliko časa borili, dokler jih ne spremenimo.

Izjave in slovesnosti, ki jih zahteva deželni predsednik, ne cdgovarjajo torej čuvstvom našega ljudstva in ne služijo ljudskim koristim. Zato na pred-sednikov poziv odgovorite, da priznavate zakonitost ustave, da pa se ostalim njegovim vabilom ne morete odzvati.

V Ljubljani, dne 4. julija 1921.

Za načelstvo SLS: Dr. Anton Korošec.

••• Gospodarstvo •••

Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni

Ker so se iz vrst članov Gospodarske zadruge v Gornji Radgoni slišale večkrat pritožbe, da nimajo kot zadrudniki od zadruge nobenih ugodnosti, da nezadrudniki ravnotako kupujejo kakor zadrudniki, je načelstvo in nadzorstvo zadruge sklenilo, da dobivajo zadrudniki pri nakupovanju blaga odslej gotov popust. V ta namen se bodo izdale vsem zadrudnikom, to je tistim, kateri članstva dosedaj še niso odpovedali, posebne, na kartonu tiskane izkaznice majhnega obsega, katero lahko nosi zadrudnik vedno pri sebi. Popust bo znašal 1%, to je 1 K od 100 K. Zadruga bo poslala te izkaznice v vsako občino enemu svojih zadrudnikov, kateri bo jih razdelil svojim sovaščanom — zadrudnikom. Ta izkaznica upravičuje zadrudnika, da lahko nakupuje vsake vrste blago za se in vse svoje družinske člane po nižnji ceni. Tako bo dobil zadrudnik, ki nakupi za 2000 K blaga, 20 K popusta. Kmet, kateri je vplačal n. pr. 100 K deleža, potrebuje na leto razne gospodarske potrebščine kot apno, galico, žveplo, cement, deske, obleko za sebe, ženo, otroke in uslužbence in razne gospodinjne potreb-ščine za najmanjšo svoto 15.000 K. — 1% popust od te svote znaša 150 K. Tako je že v enem letu imel dobička več kakor znaša njegov delež. To bi bilo za premožnejšega zadrudnika. Sedaj pa pogledajmo še račun za delavca in viničarja. Revnejši zadrudniki so plačali večinoma deleže le po 20 K. Oni kupujejo predvsem živila, pa tudi obleko, obuvalo in razno drugo blago. Za te potrebščine izda na leto ves svoj zaslužek, najmanj 4000 do 5000 K. 1% popust od te svote znaša 40 do 50 K. Temu se torej poplača delež v dvakratnem iznosu. Na ta način bo vsak zadrudnik videl in spoznal, kake koristi ima, ako je član zadruge. Sicer pa koristi zadruga vsemu pre-bivalstvu neglede nato, ali kupuje pri njej ali drugod. Ker zadruga pritiska cene navzdol, morajo tudi drugi trgovci v okolici iti na enako nižino, ker bi bili s svojim blagom sicer dražji in ne bi imeli nobenih odjemalcev.

Opozarja se posebej, da oni zadrudniki, kateri so članstvo in deleže že odpovedali, ne bodo dobivali blaga po nižnji ceni in se bodo te nove izkaznice delile le zvestim zadrudnikom. Ako pa hoče kateri zadrudnik svojo odpoved preklicati, lahko to stori, mora pa v tem slučaju poslati zadrugi naslednjo iz-javo: Podpisani . . . (tukaj napiši svoj polpolni naslov), preklicujem s tem svojo odpoved in odstopno izjavo, ki sem jo dal Gospodarski zadrugi za Prekmurje, Mursko polje in Slovenske gorice, r. z. z o. z. dne . . . (ta prostor pusti prazen, dan bo zadruga vpisala) ter izjavljam, da ostanem še nadalje zadrudnik z mojim dosedanjim deležem.

Kraj dne

(Podpis)

(pristavi tukaj lastnoročno svoje ime)

Vsak zadrudnik, kateri hoče kupiti blago po nižnji ceni, mora izkaznico vsakokrat predložiti ne-glede na to, ali ga uslužbenci v trgovini osebno po-znajo ali ne. Brez predložitve izkaznice se mu popust ne dovoli.

Izposojevanje izkaznic je strogo prepovedano: Zadrudniku, kateri bo izposojeval svojo izkaznico, se bo ista odvzela ter se bo izročilo njega in izposoje-valca sodnji. Bodite torej oprezní.

Kje in kedaj se bodo dobile izkaznice, bomo naznanili v prihodnji številki.

Listnica uredništva.

Ljutomer: Le še večkrat kaj sličnega; nas bo veselilo! — **Ormož:** Poslali ste nam „Preganjano nedolžnost“ in „Povest o štikelcih“, se niste menda namenoma nikjer podpisali. Javite nam naslov; tvarina ni slaba, samo vprašanje je precej kočljivo in — žaljivo. Danes, samo namignite in že vedo Vaše misli, tako so iznajdljivi in „kunštni“, zamera pa je takoj tu in gotovo ne bodo Vas krivo gledali, ampak ubogega urednika, ki mora toliko gorostasnosti prečitati in prebaviti in navsezadnje nebenemu ne ustreže. Upam, da me razumete. — **Sv. Jurij ob Šč.:** Pri uradnih dolžnostih seveda ne odločujejo ženske hlače, oziroma bi ne smele odločevati. Notica, kakor ste jo poslali, je nevarna. Sicer pa, v kolikor smo mi informirani, je v Sloveniji poštna cenzura popolnoma ukinjena (odpravljena). Vsako samovoljno odpiranje tujih pisem — tudi od uradne osebe — je bilo svojčas prestopek. Menda še danes. Po tem se ravnajte! Zdravil! — Poslani podlistek pride prihodnjič. Glede reklame, ki si jo je napravil oni gostilničar sam, ne morem ničesar ukreniti. Dosti žalostno je zanj in za njegovo obrt, če se čuti prizadetega. Glede dopisnika pa bo izvedel od urednika toliko, kakor če bi spovednika svoje gospe vprašal za njene grehe. Gostilničar ki vrši svojo obrt tako, da ne vzbudi nikjer nevolje in nezadovoljnosti, bo mož na svojem mestu in nikdo ga ne bo v „čajtinge“ dal. — **Slatina Radinci:** Vsebinsko Vašega uradnega dopisa sem zvedel že 4 dni poprej, predno ste me z istim počastili i. s. v neki gornjeradgonski gostilni od Vaših prijateljev. Vaši protirazlogi so pametni, s tem pa ni rečeno, da mi nimamo prav. — Če vsako številko „M. Str.“ prečitam, pač ne morete govoriti, da v njej „brat pobija brata“. Čemu iščete strankarskih mučnikov, kjer jih ni? Dobro veste, da smatramo osebno gonjo za najostudnejši način politike in če nam je le bilo mogoče, smo kljub izzivanju se izognili osebnostim, kateri slov. list posveti toliko pažnje narodno-obrambnemu delu, kakor ravno „M. Str.“. Objektivna sodba in mnenje pa še ni bilo „napad“ kakor ste izvolili imenovati našo tozadevno notico o meroizkusnem uradu z uradnim dopisom št. 512 od 4. julija t. l. Kakšne smernice ste Vi (?) začrtali listu, ko se je ustanovil, utegne biti dokaz Vaše pismo in njegov nedemokratsko surovi ton. In verujete: ko bi mi Vi poslali notico glede meroizkusnega urada že preje, bi se sedaj

moral trgati z gornjeradgonskimi interesi. — Kaj se pa tiče boja med „Grenzwachto“ in nami, moramo žalibog konstatirati, da naletimo pri lastnih bratih na večje surovosti in netaktnosti kot pri tujerodnih in obmejnih Švabih. Na tem polju bo treba nekaj začeti in včasih obojestransko odnehati, solidarno delati in potrpeti. — **Gornja Radgona:** Osebnosti odklanjamo. — **Radinci:** Isto. — Je celo tožljivo.

Obmejni Slovenci!

Širite „Mursko Stražo“!
List Vas brani pred zatiravci. Z vsako številko razkriva nakane Vaših nasprotnikov, Vas poučuje, bodri in hrabri.
Bankirji si vzdržujejo ogromen tisk. Kapitalizem ima svoje liste, ki nepretrgoma pišejo v dobro zlatemu teletu. Tiranstvo snuje svoj tisk.

Ali naj kmetsko delavsko ljudstvo drži križem roke? Ali naj nima svojih listov? „Murska Straža“ je glasilo obmejnih Slovencev. Vsa poštena javnost ga je vesela.

Novo polletje je tu. Čas za nove naročnike. Sami svoje delo moramo podpirati. Zahtevajte od upravnistva nabiralne pole. Vpisujte nove naročnike!

Poglejte nasprotnike nemčurje in kapitaliste! Noč in dan so na delu.

Zahtevajte „Mursko Stražo“ povsod ob naši severni meji po društvih, po gostilnah, po kavarnah, na postajah!

Organizirajte po Vaših krajih kolportažo, razprodajo Murske Straže! Stane samo 24 K do novega leta. „Murska Straža“ je najcenejši tednik, nudi pa najzanimivejše podatke.

Naroča se pri upravnistvu „Murske Straže“ v Gornji Radgoni. Naj ne bo obmejnega Slovenca, da bi jo ne imel. Kdor ne more sam, naj naroči z dvema, s tremi ali z večmi skupaj „Murska Straža je Vaš glasnik. Podpirajte

ga! „Murska Straža“ je Vaš zagovornik. Vsi jo naročite! „Murska Straža“ je Vaš list, ki bo branil državne meje. Razširite jo povsod! Konzorcij „Murske Straže“.

Lepo posestvo zelo po ceni na prodaj

eno uro od Gornje Radgone na krasni legi gospodska hiša in viničarija, približno 3 orale vinograda, 3 orale njiv, 3 orale gozda, 3 orale sadonosnika. Vprašati je pri gostilničarju Albert Horvat Gornja Radgona.

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

r. z. z n. z.

sprejema

hranilne vloge

ter jih obrestuje po

4%

Obresti pripisuje brez posebnega naročila koncem junija in koncem decembra h kapitalu;

daje

posojila

na vknjižbo, na poroštvo, menice tekoče račune, vrednostne papirje, raznovrstne trgovske kredite, akreditive;

sprejema od svojih strank kot vloge hranilne knjižice in plačuje za nje terjatve drugih denarnih zavodov;

dela prošnje za vknjižbo posojil

brezplačno;

plačuje rentni in invalidni davek sama ter ga ne odteguje vlagateljem;

posreduje pri izmenjavi tujih

valut (tujega denarja),

vnovčuje čeke ter izvršuje vsakovrstna nakazila;

daje vsa v denarno stroko spadajoča pojasnila in kreditne informacije brezplačno.

Uradne ure vsak delavnik od 8.—12. ure.

Uradni prostori v lastni hiši, glavna cesta št. 14 ob kolodvoru.

Račun čekovnega urada v Ljubljani, št. 10.593. — Telefon št. 3.

Proda se

po primerni ceni 1 moško kolo, 1 nova kredenca s steklenim nastavkom, 1 par ženskih nizkih Chevreau čevljev št. 38. Vprašati Sp. Griz št. 11.

Proda se

radi boleznijo lepo posestvo obstoječe 5 oralov gozda in 9 oralov druge zemlje z vsem inventarjem. Vprašati pri Janez Kolarič, Lokavci št. 12 pri G. Cmureku.

Mlad soliden uradnik išče meblirano sobo z oknom na solčno in mirno stran. Ponudbe na upravo lista.

Proda se

veliko, lepo posestvo 25 johov, z novimi poslopji ob glavni cesti. Vprašati Vratje, št. 13 (Frattendorf) pri G. Cmureku.

Književne vesti!

Na letno sezono naročite si takoj novoizšlo knjigo Jirasek: „Filozofska historija“ 30 K, ki je izšla kot prvo hrvaško jubilejno izdanje. Po povzetju 31 K. Pošljite

J. Harejk srednica češko-jugoslovanske knjižare Zagreb, Hatzova ul. 15. Najboljši historični roman češkoslovaškega naroda.

TISKARNA PANONIJA

F. JEREBIČ IN TOVARIŠI KOMANDITNA DRUŽBA

GORNJA RADGONA

P. n. župnijskim, občinskim, državnim in zasebnim uradom, šolskim vodstvom, trgovcem, društvom vlijudno naznanjamo, da imamo v zalogi veliko množino vsakovrstnih pisarniških in šolskih potrebin, knjig znanstvene, nabožne in leposlovne vsebine, devocijonalij itd. kakor tudi, da prevzememo v tisk in vezavo vse, v omenjene stroke spadajoča dela kakor: lepake, letake, kuverte s firmo, pisemski papir itd. Prodaja na drobno in na debelo. Seznami in cene naših zalog vsikdar

KNJIGOVEZNICA - KNJIGARNA - TRGOVINA S PAPIRJEM IN PISARNISKIMI POTREBŠČINAMI NA DROBNO IN DEBELO

Zdravilišče Slatina Radinci

otvorjeno od 1. junija do 15. septembra

Mineralne, naravne ogljiknokisle, parne, električne kopelji. — Pitna zdravitev. Dobro oskrbljena zdraviliščna restavracija. — Kegljšče, tenis in druga zabavišča so gostom in izletnikom na razpolago. Prospekte razpošilja in pojasnila daje ravnateljstvo.